Redakcya i Administracya:
Lwów, ul. Sykstuska l. 19-21.
Adres dla tel.: Sera—Lwów.

Telefon Redakcyi nr.
Telefon Administracyi
nr. 1201.

GAZETA PORANNA

wychodzi dwa razy dziennie: o godzinie 6-tej rano i o godzinie 2 po południu („Gazeta Wieczorna").

Ceny prenumeraty	Z przesyłką pocztową w kraju i monarchii	Ceny ogłoszeń
Abonament miesięczny we Lwowie za oba wydania gazety 2 korony. Za codzienną dwukrotną dostawą do domu dopłaca się 60 halerzy.	miesięcznie . 2 K 50 h. z dwukrotną . 3 K — h.; kwartalnie . 7 „ 50 „ wysyłką . . 9 „ — „; rocznie . . 30 „ — „ pocztową . . 36 „ — „; W Niemczech miesięcznie . . . . . 4 K — h.; W innych państwach Zw. p. miesięcznie 5 „ — „	Za wiersz jednoszpaltowy petitowy lub jego miejsce 24 hal. Nadesłane za wiersz petitowy lub jego miejsce 80 hal. Po kronice wiersz 2 kor. Nekrologia za wiersz petitowy 60 hal. — Drobne ogłoszenie po 6 hal. za wyraz, wyrazy tłustemi czcionkami liczą się podwójnie. — Numer pojedynczy we Lwowie 4 hal., na prowincyi 6 hal.

Nr. 434. Lwów, niedziela 17. grudnia 1911. Rok 1.

Izba posłów.

(44. posiedzenie XXI. sesyi z dnia 16 grudnia).

O polepszenie płac kolejarzy.

Wiedeń. (TBK.) Izba prowadziła wczoraj obrady nad sprawozdaniem komisyi o polepszeniu płac kolejarzy.

Przemawiali pp. Vojna i Kroy.

Minister sprawiedliwości przedłożył projekty ustaw: notaryalnej, adwokackiej i o pisarzach pokątnych.

Projekt ustawy o pokątnem pisarstwie rozciąga karygodność także na czynność pokątnych pisarzy przed władzami administracyjnemi i postanawia, że pokątne pisarstwo jest przekroczeniem ustawy karnej, zatem jest surowiej karane. Istotna cecha przekroczenia tkwi w tem, że czynność tę wykonywa w sposób zarobkowy ktoś nieupoważniony, t. zn. osoba nie należąca do zawodu, upoważnionego do tego rodzaju czynności.

Przemówienie ministra kolei.

Minister kolei Förster oświadczył, że uznaje za rzecz niezbędną spieszyć personalowi kolejowemu z pomocą i że kolejarze zasługują na specyficzną opieką. Rząd musi jednakże uwzględnić również sprawę pokrycia. Podwyższając taryfy, będzie się rząd powodował wielką troskliwością; zamierzona zmiana taryf, uznana w zasadzie za fakt postanowiony, musi być przeprowadzona tem bardziej ostrożnie, gdyż chodzi o obciążenie stanów produkujących.

Akcya pójdzie w dwu kierunkach, po pierwsze obejmie ona podwyżkę kwaterunkowego urzędników, podurzędników i służby, powtóre podwyżkę zasług. Potrzeby służby należy zaspokoić w sposób wydatniejszy aniżeli podurzędników, gdyż ci przed niedawnym czasem otrzymali znaczne polepszenie swych poborów. Minister oświadcza, że zarząd kolei państwowych uczyni życzeniom komisyi zadosyć, o ile to tylko jest możliwe, w pełnej mierze jednak nie może spełnić tych żądań.

Pod względem polepszenia zasług robotników kolejowych w ostatnich latach dość dużo uczyniono. Minister spodziewa się, że w tym kierunku akcya na korzyść robotników w większym i, jak ma nadzieję, racyonalniejszym zakresie będzie podjęta. Minister sądzi, że zamierzona akcya dla kolejarzy, o ile to jest technicznie możliwe, wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 1912. Na zarządzenie, które rząd chce wydać, potrzeba przeszło 21 milionów rocznie, tj. znacznie więcej, aniżeli rząd pierwotnie układał.

Rząd jednak nie dochodzi do sumy, którą proponuje komisya. Nie należy zapominać, że suma 21 milionów wyznaczona jest tylko na pierwszy rok i że suma ta później wzrośnie. — Rząd tedy i nadal będzie miał na oku finansowe położenie całego personalu. Minister zwraca się przyjacielskiem i poważnem napomnieniem do personalu, aby pamiętał o troskliwości, jaką personal kolejowy otaczany jest przez zarząd kolejowy, oraz o tem, że zarząd ma przestrzegać interesów ogółu, a więc najważniejszego interesu bezpieczeństwa, porządku i ekonomii w komunikacyi, że więc jest obowiązkiem zarówno ministra, j k każdego funkcyonaryusza kolejowego, mieć na to wzgląd w pełnieniu służby. (Oklaski, mowca odbiera gratulacye).

P. German oświadczył, że Koło polskie odnosi się sympatycznie do życzeń kolejarzy, i że ma uznanie dla ich pracy pełnej trudów i odpowiedzialności. Koło poprze wnioski komisyi.

Dalej mowca oświadczył, że minister między innemi zaznaczył, iż w ministerstwie kolejowem dopiero teraz dowiedziano się, że w wielu miejscowościach płace robotników kolejowych są znacznie niższe od tamtejszych płac dziennych, jakie pobierają inni robotnicy. Ale stan ten trwa już od dawna i członkowie Koła polskiego nieraz już zwracali na to uwagę ministerstwa kolei, w szczególności w ostatnich czasach, że różnice między płacami kolejowemi w Galicyi, a zwykłemi tam płacami stały się tak wielkie, iż napływ robotników do kolei — o czem także wspomniał minister — jest bardzo mały. Jeżeli się zważy, że dla Galicyi stosuje się najniższą kategoryę płac, a że z powodu stałego rozwoju ruchu budowlanego i przemysłowego płace robotników tam bardzo poszły w górę, to łatwo zrozumieć, że krzywda robotników kolejowych z każdym rokiem się zwiększa i że jest wymaganiem prostej sprawiedliwości, żeby w tej mierze zasadniczo stosunki zmienić.

Stabilizacya robotników prowizorycznych, która wedle wniosku komisyi obecnie w szybszem tempie ma nastąpić w niektórych miejscowościach, dotąd nie nastąpiła — nawet dla robotników, którzy bardzo długo służą. Mowca może przytoczyć fakta, że robotnicy, którzy pracują bez zarzutu prz ez 16 do 18 lat, ciągle jeszcze nie otrzymali stabilizacyi. Co prawda, ministerstwo kolei wydało nowe przepisy co do stabilizacyi, ale w niektórych okręgach dyslokacyjnych interpretuje się je błędnie i to na niekorzyść robotników. Mowca prosi ministra kolei, aby szkodę, jaką ponieśli robotnicy w skutek takiej błędnej interpretacyi, naprawiono jak najrychlej.

Ludność chętnie chce przyznać kolejarzom podwyżkę, musi jednak spodziewać się, że służba kolejowa nie będzie szykanowała publiczności, co się niekiedy zdarza.

Mowca ma nadzieję, że to pod obecnem kierownictwem ministerstwa kolei ustanie. (Oklaski).

Po zamknięciu dyskusyi i przemówieniach mowców generalnych Ellenbogena i Burzivala, oraz po sprostowaniach i końcowym wywodzie sprawozdawcy

przyjęto w głosowaniu wnioski komisyi

wraz z rezolucyami pp. Angermana i Tomschika, za któremi oświadczyła się komisya.

Według tych uchwał ma być użytych na poprawę bytu urzędników i podurzędników, służby i robotników kolejowych ogółem 38 milionów kor., gdy tymczasem minister kolei w ciągu dyskusyi oświadczył, że z powodów finansowych nie może rząd wyznaczyć na to więcej, niż okrągło 21 milionów.

Rezolucye, proponowane w ciągu dyskusyi, odesłano do komisyi kolejowej.

Następnym punktem porządku dziennego były

przedłożenia podatkowe

Prezydent oznajmił, że zapisywanie się na listę mowców do pierwszego czytania tej sprawy odbędzie się w poniedziałek o godzinie 10·45.

Następnie przystąpiono do dalszej rozprawy nad nagłym wnioskiem w sprawie mianowań sędziów w Czechach. Przemawiał p. Tobolka, poczem posiedzenie zamknięto.

Następne w poniedziałek, godz. 11. przed południem.

— —

Kolejarze o mowie ministra kolei.

Wiedeń. (TBK.) Kierownictwo Zjednoczenia narodowych związków kolejarzy odbyło wczoraj w parlamencie posiedzenie, na którem debatowano nad mową ministra kolei. Według wydanego komunikatu, wskazywano na niedostateczne koncesye rządu, jakoteż na to, że w przemówieniu ministra brak wskazówek, jak zamyśla rozwiązać sprawę dyferencyi między wnioskami komisyi a uchwałą rządu, przyczem wyrażono nadzieję, że posłowie postarają się o przeprowadzenie wniosków komisyjnych.

— —

Komisya urzędnicza.

Wiedeń. (TBK.) Komisya funkcyonaryuszy państwowych obradowała wczoraj nad § 68 pragmatyki (posuwanie się automatyczne do płac wyższej klasy rangi).

P. Tonelli żądał, aby dla geometrów ustanowiono dla poborów XI. rangi termin 2-letni, dla X. 5-letni, dla IX. 6-letni, dla VIII 10-letni.

Szef sekcyi Gałecki oświadczył, że geometrzy w obecnem przedłożeniu uzyskują polepszenie, bo do uzyskania poborów VIII. kl.

rangi wymaganych jest 19 lat służby, gdy przedtem trzeba było lat 21. Możnaby ewentualnie wprowadzić jeszcze i to polepszenie, że skraca się termin wymagany do posunięcia do XI. kl. rangi z 4 lat na 3 lata. Wnioski, które szłyby jeszcze dalej, są niemożliwe do przyjęcia.

P. Glöckl żądał, aby dnia 1 stycznia 1912 przyznano urzędnikom i sługom państwowym dodatek drożyźniany, co jednakże nie ma czynić ujmy działaniu wstecz pragmatyki służbowej od dnia 1 stycznia 1912 r. Mowca wniósł rezolucyę, wzywającą rząd, aby natychmiast przedłożył komisyi wykaz poborów, jakie urzędnicy władz centralnych otrzymują tytułem dodatków osobistych, służbowych, remuneracyj i t. d.

Na tem obrady przerwano.

Wiedeń. (TBK.) Komisya dla spraw urzędniczych odbyła wczoraj posiedzenie, na którem na wniosek p. Kemettera postanowiono obrady przerwać, by dać możność wnioskodawcom porozumienia się co do jednolitego wniosku w sprawie brzmienia § 68.

Posiedzenie następnie zamknięto.

Komisya ubezpieczenia społecznego.

Wiedeń (TBK.) Pod przewodnictwem dra Buzka odbyła wczoraj posiedzenie komisya dla ubezpieczenia społecznego. P. Biały omawiał projekt rządowy ubezpieczenia ze stanowiska stosunków galicyjskich i oświadczył, że dla Galicyi należałoby co najmniej uchwalić wyjątkowe postanowienia.

Komisya należytościowa.

Wiedeń. (TBK.) Komisya należytościowa odbyła pod przewodnictwem dra Czaykowskiego posiedzenie, na którem dokonano rozdziału referatów. Między innymi referat o wniosku p. Pollaufa w sprawie należytości spadkowych otrzymał dr. Łazarski, referat o procesie ustawy w sprawie przyznania ulg należytościowych dr. Czaykowski.

Sprawa włoskiego wydziału prawniczego.

Wiedeń. (Tel. wł.) Dr. Conci odbył wczoraj imieniem klubu włoskiego konferencyę z ministrem oświaty Hussarkiem. Obrady toczyły się w obecności prezesa komisyi budżetowej dra Korytowskiego. Na konferencyi tej wskazał dr. Conci na niezadowolenie posłów włoskich, wywołane pogłoskami, jakoby przed świętami Bożego Narodzenia nie miało się już odbyć żadno posiedzenie komisyi budżetowej, przyczem zaznaczył, że Włosi bynajmniej nie cofnęli swego żądania, aby sprawa fakultetu włoskiego jeszcze przed świętami została załatwiona.

Minister Hussarek oświadczył wobec tego, że stanowisko rządu w tej sprawie nie ma nic wspólnego z owemi pogłoskami o rzekomym zamiarze przewleczenia decyzyi.

Prezydent komisyi budżetowej dr. Korytowski zwołał posiedzenie komisyi na poniedziałek na godz. 4 popoł. Na posiedzeniu tem ma być kontynuowaną dyskusya nad przedłożeniem dotyczącem włoskiego fakultetu prawniczego.

„Nagroda za wytrwałość".

Wiedeń. (Tel. wł.) Posłowie włoscy wręczyli p. drowi Bugatto na pamiątkę jego mowy obstrukcyjnej wspaniałą tekę na akta z tabliczką mosiężną, na której wyryta jest data 13. stycznia.

P. Malik się gniewa!

Wiedeń. (Tel. wł.) P. Malik wystosował do p. Schönerera, jako prezesa Związku wszechniemieckiego pismo, w którem donosi o swojem wystąpieniu ze Związku ze względu na to, iż posłowie wszechniemieccy wstrzymali się onegdaj od głosowania nad jego wnioskiem o zmianie ustawy małżeńskiej.

O podwyższenie cen rocznych i półrocznych biletów kolejowych.

Wiedeń. (Tel. wł.). Rada kolejowa oświadczyła się, jak wiadomo, swego czasu stanowczo przeciw projektowanemu przez ministerstwo kolejowe podwyższeniu cen rocznych i półrocznych biletów kolejowych. Posłowie Rauch i Mastalka interweniowali wczoraj ponownie w tej sprawie u ministra Förstera i wskazali na to, że wskutek tego podwyższenia ucierpiałby ruch kupiecki, a tem samem zmniejszyłaby się ilość przesyłek towarowych. Minister kolei oświadczył w odpowiedzi, że podda uwagi i życzenia posłów dokładnej rozwadze.

Nowela do ustawy o budowie dróg wodnych.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Neue Fr. Presse" donosi z kół parlamentarnych, że nowela do ustawy o budowie dróg wodnych wykazuje w porównaniu z pierwotnym preliminarzem podwyżkę kosztów o 40 milj. kor. Z sumy tej przeznacza rząd na regulacyę Łaby 17 milj., na regulacyę Wełtawy 3 milj., na regulacyę rzek w niemieckich obszarach językowych Czech 5 milj.; wogóle więc przypadnie na Czechy z tej podwyżki 25 milj. Z reszty przyzna rząd 10 milj. na regulacyę rzek na Morawach, a 5 milj. dla Austryi dolnej i Śląska.

Prócz tego z innych kredytów mają być pokryte koszta budowy nowego portu w Litomierzycach i wyposażenia portów w miastach Rosawitz, Laube i Osieku. Wszystkie te budowy mają być wykonane w 12—15 lat.

Rozpoczęcie budowy kanału galicyjskiego.

Wiedeń. (Tel. pryw.) „Polnische Korrespondenz" podaje bliższe szczegóły o uroczystości rozpoczęcia robót ziemnych na przestrzeni kanału Zator-Samborek w dniu 27 bm. w Brzeźnicy, stacyi linii kolejowej Podgórze-Oświęcim. Uczestnicy uroczystości zwiedzą w środę 27-go bm. roboty przy kanalizacyi Wisły w Krakowie, które prowadzi firma „Rodakowski, Sosnowski i Zachariewicz", ta sama, która otrzymała także budowę 3 i 4 losu kanału.

O godz. 1 w południe osobny pociąg kolei państw. zawiezie uczestników do Brzeźnicy, gdzie nastąpi rozpoczęcie i poświęcenie robót, oraz podpisanie dokumentu, który następnie będzie wmurowany do przyczółka syfonu na potoku Brzeźniczka. Powrót do Krakowa nastąpi o godz. 5 popoł. Oprócz ministrów skarbu, handlu, robót publicznych i ministra dla Galicyi, wezmą udział w uroczystości prezes Koła polskiego wraz z członkami prezydyum Koła i innymi posłami do rady państwa, przedstawiciele władz krajowych, Izb handlowych, Tow. rolniczego krakowskiego, dyrekcyi budowy dróg wodnych i ekspozytury krakowskiej.

Nowy namiestnik Moraw.

Wiedeń. (TBK.). Cesarz zamianował prezydenta kraju w księstwie Bukowiny tajnego radcę dr. Oktawiusza Regner v. Bleyleben namiestnikiem Morawii.

Zwołanie Sejmu czeskiego.

Wiedeń. (Tel. wł.) Sejm czeski będzie prawdopodobnie zwołany na krótką sesyę na 14. stycznia. Spodziewają się powszechnie, że ze względu na korzystny stan czesko-niemieckich rokowań ugodowych, przebieg sesyi będzie spokojny. Niemcy nie mają zamiaru prowadzić obstrukcyi przeciw załatwieniu przedłożeń o nauczycielach.

Tytulatura urzędników Biura korespondencyjnego.

Wiedeń. (TBK.). Cesarz zezwolił, aby urzędnicy państwowi, należący do służby redakcyjnej c. k. telegraficznego Biura korespondencyjnego, w 7 klasie rangi otrzymali tytuł „redaktor naczelny" (Chefredakteur), w 8 klasie rangi „redaktor I. klasy", w 9 klasie rangi „redaktor II. klasy", w 10 kl. rangi „adjunkt redakcyjny", w 11 klasie rangi „asystent redakcyjny".

Z Węgier.

Z Sejmu.

Prowizoryum budżetowe. Echa dymisyi szefa sztabu.

Budapeszt. (Tel. wł.) Ponieważ okazało się, że Izba posłów nie zdoła załatwić w terminie budżetu, minister skarbu Lukacs na posiedzeniu poniedziałkowem wniesie dwumiesięczne prowizoryum budżetowe.

Prez. ministrów hr. Khuen miał wczoraj odpowiedzieć na interpelacyę p. Appony'iego w sprawie dymisyi br. Conrada. Hr. Khuen zawiadomił jednak prezydyum Izby, że dopiero w przyszłym tygodniu odpowie na tę interpelacyę.

Wybory w Chorwacyi.

Budapeszt. (Tel. wł.) W kuloarach parlamentarnych są żywo omawiane nadużycia przy wyborach w Kroacyi. Powszechnie sądzą, że stanowisko bana Tamasicza jest silnie zachwiane.

Sprawy zagraniczne.

Z Bałkanu.

Chmury na pograniczu turecko-czarnogórskiem.

Saloniki. (Tel. wł.). Wskutek zbrojeń czarnogórskich na pograniczu tureckiem, wojskowy zarząd turecki zarządził na granicy środki ostrożności. I tak mają być wzmocnione wszystkie załogi pograniczne, a tymi dniami odjeżdża do wilajetu Skutari 5000 żołnierzy. W Skoplje przyaresztowano 2 oficerów czarnogórskich.

Znów wielkie słowa!

Berlin (Tel. wł.). B. minister turecki Mahmud Mukdar-pasza uskarżał się niedawno wobec jednego z współpracowników „Loc. Anzg.", że Niemcy nie udzielają Turcyi żadnej pomocy. W kilka dni później rozmawiał cesarz Wilhelm z ambasadorem tureckim w Berlinie i wyraził ubolewanie z powodu owych wynurzeń Mukdara-paszy, przyczem zauważył, że niebawem nadarzy się sposobność złożenia dowodu, że Turcya może liczyć na poparcie Niemiec. Wobec tego Mukdar pasza oświadczył jednemu z współpracowników „Voss. Ztg.", że słowa te Wilhelma przyjęte będą w Turcyi z wielką wdzięcznością i dodał, że coraz silniejszem staje się w Turcyi życzenie, by Porta przyłączyła się do jednej z grup politycznych.

Turcya a zatarg persko-rosyjski.

Konstantynopol. (TBK.). Na wczorajszem posiedzeniu Izby minister spraw zagranicznych złożył oświadczenie w sprawie depeszy parlamentu perskiego z prośbą o pomoc Turcyi wobec Rosyi. Minister oświadczył, że Turcya po wręczeniu ultimatum w Teheranie, udzieliła rady pojednawczej, a ambasadorowi tureckiemu poleciła oglądnięcie się za środkami porozumienia.

Ambasador rosyjski oficyalnie potem oświadczył Porcie, że Rosya ubolewa, iż była zmuszona do wysłania wojsk do Kaswinu i cofnie je, skoro tylko stosunki w Persyi będą uporządkowane.

Minister w końcu oświadczył, że należy wierzyć w szczerość zapewnień Rosyi i podkreślił ważność nietykalności i niezawisłości Persyi dla Turcyi.

Umowa marrokańska w francuskiej Izbie deputowanych.

Paryż. (TBK.). Izba obradowała nad umową francusko-niemiecką w sprawie Marokka.

P. Saubat ze stronnictwa zjednoczonych socyalistów powiedział: „W interesie „porozu-

mienia serdecznego“ i ażeby umowę z Niemcami móż w praktyce przeprowadzić, musimy zamienić w czyn porozumienie z Niemcami“.

Następnie przemawiał prezes komisyi do spraw zagranicznych Deschanel. Mowca ten przypomniał bohaterskie zdobycie Algieru i rzekł: „We własnem imieniu i w imię ludzkości całego świata kończymy dzieło, co do którego wszystkie rządy Francyi były zgodne.

Porozumienie nasze z Anglią razem z sojuszem z Rosyą pozostaje najlepszą rękojmią pokoju. Mowca jest pewny, że porozumienie tych państw z czasem jeszcze się umocni. Obecnie Francya bezzwłocznie musi zabrać się do roboty w Marokku.

Omawiając ogólne położenie w Europie, mowca oświadczył, że obraz, jaki się przedstawia, nie jest pomyślny, a to z powodu wojny włosko-tureckiej, współzawodnictwa Anglii i Niemiec i stanu rzeczy na Bałkanach. Następnie mowca opisał usiłowania Niemiec, zmierzające do gospodarczego zawładnięcia światem i rzekł, że Francyi potrzeba polityki patrzącej w dal i silnej, ażeby mogła bronić swych świętych spraw. Rękojmia pokoju leży w honorze i wielkości Francyi i w prawach Europy. (Żywe oklaski. Caillaux składa mowcy gratulacye).

—

Austro-Węgry a umowa marokkańska

Wiedeń. (TBK.) Rząd upoważnił ambasadorów w Berlinie i Paryżu, aby podali do wiadomości rządów tamtejszych zasadniczą zgodę monarchii na umowę niemiecko-francuską w Marokku z tem zastrzeżeniem, że przystąpienie w formie pisemnej do tej umowy nastąpi później.

Zamknięcie sesyi parlamentu angielskiego.

Londyn. (TBK.). Wczoraj zamknięto parlament mową tronową, w której między innemi powiedziane jest: „Stosunki moje do obcych mocarstw są trwale przyjazne. Cieszę się, że mogę stwierdzić, iż zakończono rokowania między rządami francuskim a niemieckim o sprawie marokkańskiej, która dotykała także rządu mojego ze względu na jego zobowiązania traktatowe. Co się tyczy stanu wojennego, który na nieszczęście istnieje między Włochami a Turcyą, to oświadczyłem w proklamacyi ścisłą moją neutralność“.

Królestwo angielscy w Indyach.

Delhi. (TBK.) Król Jerzy wśród owacyi tłumu odjechał do Nepalu, królowa do Agroh.

Ustrój „młodych“ Chin.

Petersburg. (Tel. wł.) „Now. Wrem.“ przynosi w telegramie z Pekinu szczegóły przyszłego ustroju Chin. Mianowicie w Chinach ma być wprawdzie zachowany system monarchiczny, panujący otrzyma jednak tytuł króla, a nie cesarza. Obok króla będzie także stworzone stanowisko przezydenta obieralnego na 4 lata przez cały naród. Prezydent ten będzie przewodniczył obradom obu Izb zjednoczonych państw chińskich. O wysokości apanaży królewskich będzie rozstrzygał parlament; prezydent będzie miał nieograniczoną władzę administracyjną, król natomiast nie będzie miał żadnego wpływu na bieg spraw państwowych, pozostaje mu jedynie zastrzeżone prawo mianowania urzędników dworskich. Chińczycy i Mandżurowie będą zażywali równych praw.

Z zaboru i caratu.

Sprawa chełmska.

Dalszy ciąg dyskusyi w Dumie.

Do dyskusyi generalnej w sprawie chełmskiej zapisanych jest w Dumie 107 mowców.

P. Nakonieczny oświadczył, że trzecia Duma sprawiła Polakom rozczarowanie. Autorowie projektu ustawy, którzy twierdzą, że Chełmszczyzna jest krajem rosyjskim, mogliby snadniej powiedzieć to o Węgrzech i ten kraj uznać za rosyjski, gdyż tam jest więcej Rusinów, niż w Chełmszczyźnie. Idea wyłączenia Chełmszczyzny, zarzucona nawet w epoce największej reakcyi przez specyalne koła, ma być teraz urzeczywistniona staraniem nacyonalistów. Projekt III. Dumy ma na celu nietylko zrusyfikowanie, ale wytępienie polskiej ludności. Można Polakom jeszcze jeden nerw wyrwać, mimo to żyć nie przestaniemy, a siła naszego narodu wszystko przetrwa.

Następnie przemawiał p. Rodiczew (kadet).

Ustawa o maryawitach w Radzie państwa.

Jak donoszą z Petersburga, Rada państwa obradowała wczoraj nad projektem ustawy w sprawie gmin maryawickich.

Prezes komisyi zawiadomił, że komisya zgadza się z Dumą co do uznania gmin maryawickich i konieczności ich hierarchicznej organizacyi.

B. minister spraw wewnętrznych Durnowo wywodził, że obecny projekt ustawy jest wadliwy, skoro ma maryawitów zrównać z innemi religiami i skoro ma stworzyć organizacyę na pół monistyczną, która pielęgnować będzie pewne polskie ideały; projekt ten stworzy potęgę, którą w przyszłości trzeba będzie zwalczać. Nie jest odpowiednią i skuteczną polityką, jeżeli kto mniema, że za pomocą maryawitów będzie można podkopać znaczenia duchowieństwa katolickiego. Cztery tysiące maryawickich robotników w Łodzi są takimi samymi socyalistami jak pierwej. Ustawa maryawicka to jedno z włókien tej sieci, która zwolna omota Rosyę.

P. Godlewski (Polak) wskazał, że maryawityzm nie rozszerza się, lecz upada. Mimoto nie można pozostawić tysięcy ludzi bez ustawowej opieki, której doznają wszyscy chrześcianie.

Pomocnik ministra spraw wewnętrznych Charusin oświadczył, że księża maryawiccy mają wszystkie święcenia przepisane. Rząd pragnie uregulować ten ruch religijny.

Rada państwa odrzuciła poprawkę Durnowa, zredagowaną w duchu jego wywodów. Przyjęto projekt ustawy w brzmieniu uchwalonem przez komisyę i odesłano go do innej komisyi.

Wyrok w procesie kijowskim.

Proces studentów szkoły lasowej lwowskiej, oskarżonych o szpiegostwo na rzecz Austryi, zakończył się onegdaj. Wszystkich oskarżonych uwolniono. Chytra dyalektyka czarnosecinnego prokuratora i wysiłki ochrany stanęły bezradne wobec jawnej, bijącej w oczy niewinności oskarżonych, którzy przez tyle miesięcy znosili tortury śledczego więzienia rosyjskiego.

„Depesze Ekonomisty“.

Z giełdy.

Wiedeń. (Tel. wł.) Odpowiedź hr. Stürgkha na interpelacyę w sprawie ustąpienia bar. Conrada mimo, że podkreśliła pokojowe tendencye w polityce zagranicznej, wywołała na giełdzie pewne wątpliwości co do dalszego ukształtowania się polityki trójprzymierza. Poza tem także oświadczenie serbskiego prezydenta ministrów wpłynęło niekorzystnie na nastrój giełdy. Wobec tego panowała wielka rezerwa, a także wzmocniła się chęć realizacyi. W związku z tem papiery zaczęły powoli spadać, tylko akcye „Skody“ zatrzymały aż do zamknięcia giełdy tendencyę stałą.

W szrankach na ogół był ruch również bardzo słaby, tylko węgierskie walory węglowe i naftowe wykazywały zwyżkę.

Nowy szyb w Tustanowicach.

Borysław. (Tel. wł.). Szyb „Ropa“ 1. w Tustanowicach dowiercono. Produkcya wynosi 10 wagonów dziennie.

Sprawy miejskie.

Z komisyi budżetowej Rady miejskiej.

Na posiedzeniu piątkowem zajmowała się komisya budżetowa sprawą wydatków na cele dobroczynności publicznej i zakładu sierót. Referowali radni Sklepiński i Szczurkiewicz. Pierwszy z wymienionem rubryki magistratu zaproponował wyznaczenie sumy 485.649 kor., zaś drugi sumy 79.549 kor. Komisya jednak licząc się z tem, że miasto otrzyma zwrotu z pielęgnowania nieuleczalnych o 10.000 kor. więcej, niż to przewidywał magistrat, uchwaliła podwyższenie owych pozycyi, głównie na zasiłek dla wymienionych instytucyi, razem o 3.700 kor., zaś wydatków na zakład sierót o 240 K. na służbę i 4400 kor. z powodu podrożenia mięsa i chleba.

Uchwalono też rezolucyę domagającą się sprawozdania z miejskiej działalności dobroczynnej za lat 4 i zdziałalności zakładu sierot. W końcu uchwalono też rezolucyę dra Starzewskiego, aby zcentralizowano wszystkie dostawy dla zakładów miejskich w jednym ekonomacie.

Komisya teatralna.

Komisya teatralna zajmowała się na ostatniem swem posiedzeniu w dalszym ciągu sprawą ułożenia warunków konkursu na dzierżawę teatru. Uchwalono między innemi wniosek dra Rutowskiego, ażeby w razie odmówienia subwencyi przez Wydział krajowy wolno było rozwiązać kontrakt dzierżawny. Uchwalono też wniosek dra Przygodzkiego, aby dzierżawcy nie wolno było ogłaszać repertuaru przed zatwierdzeniem tegoż przez komisyę artystyczną. Wniosek r. Dąbrowskiego co do obowiązku utworzenia i utrzymywania biblioteki teatralnej załatwiono w ten sposób, że poczyniono pewne zmiany w uchwalonym już poprzednio paragrafie 4-ym kontraktu.

Obszerna dyskusya rozwinęła się nad kwestyą podwyższenia cen biletów i związanem z tem ubezpieczeniem aktorów w funduszu Skarbkowskim, któryby należało zmienić w ustawo wy „fundusz zastępczy“. Nie przyjęto w tej sprawie żadnych uchwał. Stwierdzono tylko, że potrzebnąby była dopłata do tego funduszu około 60 tys. kor. rocznie i postanowiono zaczekać na wynik konferencyi w tej sprawie prezydyum miasta z marszałkiem krajowym.

KRONIKA

Kalendarzyk:

Dziś w niedzielę (17. grudnia): rz.-kat. Łazarza biskupa. Gr.-kat. Warwary m.

Wschód słońca o godz. 7·18 rano, zachód o godz. 3·23 popołudniu.

Prognoza na dziś.

Galicya wschodnia: Pochmurno, niepewnie, ciepłota podnosi się, południowo-wschodni mierny wiatr.

Galicya zachodnia: Zmiennie, później wypogadza się, nieco chłodniej, południowo-zachodni mierny wiatr.

Repertuar Teatru Miejskiego we Lwowie.

W niedzielę o godz. 3 popoł. „Peer Gynt“, poemat dramatyczny w 5 aktach H. Ibsena.

W niedzielę o pół do 8 wiecz. „Cnotliwa Zuzanna“ operetka w 3 aktach J. Gilberta.

Repertuar Teatru Nowego.

Niedziela: „Lwów w nocy“ (3 gościnny występ C. Danielewskiego).

Poniedziałek: „Lwów w nocy“ (4 gościnny występ C. Danielewskiego).

—

W Czytelni katolickiej ulica Czarnieckiego 1, II. p. odbędzie się dnia 18. grudnia b. r. o godzinie pół do 8-ej wieczorem odczyt dr. Maksymiliana Thulliego p. t. „Zaprzeczenie małżeństwa“. Wstęp wolny dla członków i gości przez nich wprowadzonych.

Liryce erotycznej Słowackiego poświęcona będzie wieczorynka, urządzona staraniem „Życia“ dziś w niedzielę dn. 17. bm. w lokalu Tow. (Sienkiewicza 9). Początek o godz. 5 popoł.

Powszechne Wykłady uniwersyteckie. Dziś w niedzielę dn. 17. bm.: Prof. gimn. dr. M. Janelli: Parlamentaryzm w Polsce. Zakł. chem. uniw. ul. Długosza 6. Początek o godz. 5. Prof. szk. realn. dr. K. Ciesielski: Działanie powietrza na metale (z demonstr.). Sala gimnastyczna szkoły kolejowej. Pocz. o godz. 5.

Sokół-Macierz urządza w niedzielę dn. 31. grudnia „Wesoły Wieczór Sylwestrowy“. Na program złożą się najweselsze monologi, kuplety i krotochwile

† **Bronisław Łoziński.** Wczoraj rano zmarł w mieście naszem w 64 roku życia Bronisław Łoziński, b. współredaktor „Gazety lwowskiej“, autor całego szeregu prac i studyów politycznych, społecznych i literackich.

Pogrzeb odbędzie się jutro o godz. 10 rano z domu żałoby przy ul. Ossolińskich l. 3 na cmentarz Łyczakowski.

Dwudziestopięciolecie pracy dziennikarskiej święci dzisiaj w Krakowie Władysław P r o k e s c h, znany publicysta i krytyk literacki, członek redakcyi „Nowej Reformy“.

Pracownik niezmordowany w zawodzie, w którym wbrew łacińskiemu przysłowiu nietylko *verba* lecz i *scripta volant*, może być Prokesch wzorem w szybkości oryentacyi, w sprawności i sumienności dziennikarskiej. Niema ważniejszego zjawiska literackiego, któregoby nie omówił, niema książki wybitniejszej w literaturze pięknej, z którejby zaraz po jej wyjściu nie zdał czytelnikom sprawy w fejletonie „Nowej Reformy“, choć tak zwiększa się i tak różniczkuje ruch literacki.

Gdyby zebrać razem plony ćwierćwiekowej pracy Prokescha powstałby długi szereg obszernych tomów, gdyby wydać jego fejletony teatralne, wydałoby się tem samem historyę i kronikę sceny krakowskiej za niejeden dziesiątek lat.

Lecz krytyka literacka w dzienniku liczy się do najniewdzięczniejszych rodzajów literatury. Fejleton żyje tak długo, jak numer pisma codziennego: dzień jeden; potem na równi z notatką reporterską lub telegramem tonie w powodzi zapomnienia. Zostaje tylko zasługa spełnionego obowiązku kulturalnego.

Przyznać ją się godzi Władysławowi Prokeschowi, a przyznawszy, uczcić.

W dniu jubileuszowym szle Mu redakcya naszego pisma słowa uznania zasłużonego i łączy życzenia długich jeszcze lat pracy w zawodzie dziennikarskim!

Wiece chełmskie odbędą się dziś w następujących miejscowościach: w Krakowie o g. 11·30 w sali „Sokoła“; w Złoczowie o g. 12 w sali „Sokoła“; w Tłumaczu o g. 12 w sali „Sokoła“; w Rozwadowie o g. 12 w sali „Sokoła“; w Czortkowie o g. 12 w sali „Sokoła“; w Brodach o g. 12 w sali „Sokoła“; w Komarnie o g. 12 w sali „Sokoła“; w Dębicy o g. 12 w sali „Czytelni kolejowej“; w pow. gorlickim odbędzie się szereg wieców po wsiach.

Do drugiej klasy płac posunęła Rada szkolna krajowa Borysław, który należał dotąd do klasy III. Słuszne to zarządzenie ulży choć częściowo walkę o byt tutejszemu nauczycielstwu, przy dotychczasowych poborach bowiem trudno było wprost wyżyć w tak drogiem środowisku, jak Borysław.

Dziś drugie przedstawienie maryonetek w Kole literacko-artystycznem (pasaż Mikolascha) o godz. 8 wieczorem.

Wstęp dla członków Koła 5 kor., dla gości 6 kor. — Kasa otwarta w sekretaryacie Koła liter.-artyst. (pasaż Mikolascha) od godz. 11—12, 3—4 i przed przedstawieniem.

Miejskie Muzeum przemysłowe. Dziś w niedzielę dnia 17. grudnia b. r. otwartą zostanie wystawa barwnych litografii, przeznaczonych do artystycznej ozdoby tak domu, jako też sal publicznych i szkolnych, a wykonanych przez szereg wybitnych malarzy niemieckich. Wstęp w dni powszednie od 9 do 2-ej, w niedziele i święta od 10 do 1 przed południem, za opłatą 20 groszy od osoby. Dla młodzieży szkolnej, zwiedzającej gremialnie pod kierunkiem profesorów, za poprzedniem zgłoszeniem w biurach Zarządu. Wstęp wolny.

Przejechanie. Przejeżdżając przez plac Krakowski Karol Palica z Dawidowa najechał na 8-letniego Michała Pakusza i poranił go, na szczęście dość lekko. Przejechanego opatrzyło pogotowie ratunkowe, poczem odstawiono go do domu.

Fabrykant dokumentów. Adwokat dr. Schaff doniósł policyi, że przyjął do służby niejakiego Michała Szpotta, który wykazał się książką służbową i kilku świadectwami; między temi było jedno wystawione rzekomo przez dra Strumieńskiego z Brodów, u którego miał Szpott służyć, naturalnie bardzo wzorowo. Okazało się jednak, że świadectwo to sfabrykował jakiś pokątny fabrykant dokumentów, urzędujący w szynku Schwarza na placu Strzeleckim. Z zapisków policyjnych okazało się zaś, że Szpott był karany dwuletniem więzieniem za kradzież, na służącego więc ma — grzecznie mówiąc — kwalifikacye mniej odpowiednie. Policya poszukuje pilnie owego fabrykanta dokumentów po tanich cenach, bo po 3 K od sztuki.

Zmarli 16. grudnia 1911. Leon Wiktor syn murarza, 2 mies.; Wasyłyszyn Małanka, żona gospodarza, l. 40; Kukuł Rozalia, b. zajęcia, l. 13; Porter Lea, b. zajęcia, l. 86; Filipowski Jan Stanisław, b. zajęcia l. 48; Ulmann Jan, furman, l. 69; Feitner Krystyna, zarobnica, l. 68; Franc Albina, służąca, l. 19; Pałac Michał, pakier kolejowy, l. 52; Gottlieb Ludwik, syn zarobnika, 5 mies.; Licht Artur, syn zarobnika, 5 lat; Graner Rachela, córka zarobnika, 11 m.; Kuźniar Szymon, zarobnik, l. 41.

Zgubiono: Pugilares z kwotą 10 kor. i kilka halerzy; 4 klucze wertheimowskie; książeczkę wkładkową gal. kasy oszczędności.

Znaleziono: Torebkę damską, zawierającą medalionik w kształcie serca, broszkę i t. d.

Cyganie w „Casino de Paris“. Cyganie z Kaukazu występują od 16. b. m. ze swoją trupą, składającą się z 15 osób. Ich sceny z koczowniczego życia, śpiewy i tańce wywołują powszechne zaciekawienie.

Bohaterów ostatniej afery szpiegowskiej, która wywołała w naszem mieście tak sensacyjne wrażenie, można zobaczyć w ostatnim numerze „Naszego kraju ilustrowanego“. Po za tem zawiera wspomniany numer mnóstwo innych, nadzwyczaj interesujących i aktualnych rycin, ilustrujących ostatnie wypadki w kraju i za granicą.

NADESŁANE.

(Artykuły i notatki w tym dziale zamieszczone nie pochodzą od Redakcyi).

Sprawozdanie giełdowe i towarowe.

Spirytus.

Wiedeń 16. grudnia 1911 (telefon własny.) Za towar skontyngentowany z dostawą natychmiastową za 100 Hl. płacono 67·00 do 68·00.

Tendencya: bez zmiany.

Cukier.

Wiedeń. 16. grudnia. 35·25 do 35·35, 25·80 do 25·90

Tendencya: słaba.

Zboże.

Budapeszt dnia 16 grudnia 1911. Tel. wł.) Pszenica na październik od 11·77 do 11·78. Pszenica na kwiecień 11·65 do 11·66. Żyto na październik od 10·28 do 10·29. Żyto na kwiecień od 9·68 do 9·69. Owies na październik od 8·53 do 8·54. Owies na kwiecień od —·— do —.—. Kukurudza na maj od 8·62 do 8·63.

Oferty na pszenicę: mierne.
Chęć kupna: spokojna.
Usposobienie: spokojne.
Pogoda: łagodna.

Kursy giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń, dnia 16. grudnia.

Losy a) procentowe:

Austryackiego Zakładu kred. i oblig. p. z r. 1880 3 proc. 295·50. Austr. Zakł. kred. z b. op. z r. 1889 3 proc. 274·75 Tow. żeglugi na Dunaju 100 k. 4 m. zł. proc. 309·50. Węgiersk. Banku hip. po 104 zł. 4 proc. 247·50 Pożyczka serbska norm. po 100 fr. proc. 123·—

Losy b) bezprocentowe:

Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 35·—. Zakładu kred. dla handlu i przemysłu po 100 zł. 506·—. Clary zł. 40 m. k. —·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 186·85. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 83·—. Palffy 40 zł. m. konw. 72·75. Czerwonego krzyża austr. tow. 10 zł. 72·75. Czerwonego krzyża węg. tow. 5 zł. 45·90. Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 79·—. Salma 40 zł. m. k. 292·—. Tureckie oblig. prem. kolejowe 400 fr. per cassa 238·—. Tureckie oblig. prem. kolejowe 400 fr. per medio 240·—. Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 499·—.

Berlin, dnia 16 grudnia. Banknoty austryackie 84·90. Spirytus —·—.

Paryż, dnia 15 grudnia. Trzyprocentowa renta 94·95 mąka 31·75

Zamknięcie giełdy berlińskiej.

Berlin 16/12 1911. Przy zamknięciu dzisiejszej giełdy notowano: Kredyty 203·62, Staatsbahny 156·—, Disconto Comandit 191·50, Berlin Tow. handl. 170·55, Laura 178·25, Bohumery 231·37, Kolej południ. wschodnio-pruska —·—, Ruble za got. 216·10, Kolej warsz.-wied. 133·75, Kolej morza śródziemnego —·—, Kolej Merydyonalna 120·62, Losy tureckie 162·50 Renta włoska —·—, „Harpener“ kopalnia węgla 194·87 Kolej Marienburg-Mławka —·—, Konsolidacye —·—, Lombardy 19·12, Kolej Henry 150·73, Niemiecki Bank narodowy 127·50, Kanada Proferred 244·12, Akcye żeglugi hamburgskiej 141·75, Kurs warszawski —·—, Huta „Donnersmark“ 311·—, 3 i pół prc. renta rosyjska z r. 1894 —·—, 3·8 prc. renta rosyjska 89·00, 4 prc. renta rosyjska z r. 1902 91·37, 4 i pół proc. renta ros. z r. 1905 100·30 Rheinische Stahlwerke 173·75 Gelsenkirchen 200·—

Pismem kieruje: KOMITET REDAKCYJNY. Odpowiedzialny redaktor: JERZY KONARSKI.
Wydawca: Spółka Wydawnicza „Gazety Wieczornej“, Drukiem Artura Goldmana, Lwów, Sykstuska l. 19. — Tel. 305.